

Η Γεωργία ως Εργαλείο για την Πρόληψη της Κλιματικής Αλλαγής Ο Ρόλος της Τέχνης και της Τεχνολογίας

Ομιλία στην εκδήλωση των Φίλων της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής στην Αθήνα
Cotsen Hall, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών
27 Μαρτίου 2017

Καθ. Αγνή Βλαβιανού Αρβανίτη

*Πρόεδρος και Ιδρύτρια της Διεθνούς Οργάνωσης Βιοπολιτικής
και του Ελληνικού Παραρτήματος της Λέσχης της Ρώμης
Μέλος της Παγκόσμιας Ακαδημίας Τεχνών και Επιστημών
Τιμ. Βάσσου 10, Αθήνα 11521, Τηλ: 2106432419, 6944732598
e-mail: ava@biopolitics.gr www.biopolitics.gr*

Η Αμερικανική Γεωργική Σχολή έχει προσφέρει αναρίθμητα αγαθά στην χώρα μας και στους νέους εδώ και πολλές γενιές, ανοίγοντας ορίζοντες και παρέχοντας πολύτιμες ευκαιρίες για εργασία και ανάπτυξη. Είναι ένα ζωντανό παράδειγμα λάμψης της ανθρώπινης δημιουργίας που κινητοποιεί τις θετικές δυνάμεις όλης της κοινωνίας.

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω την αποψινή ομιλία με ένα ποίημα:

«Με της ψυχής τα φτερά
αγγίζω τα χρυσαφένια κύματα του απείρου
γύρω παραδεισένια ομορφιά σαν φως
σπινθηρίζει ακτίνες με χρώματα λουλουδιών
ψιθυρίζει το χώμα, ζωντανεύει η γη
όχι σαν μάνα αλλά σαν θυγατέρα
του κύκλου της φθοράς
μα και του ατέλειωτου της αφθαρσίας
Τη μελωδία του σύμπαντος
περιτυλίγει με παλμό η Αρμονία»

Αυτό είναι ο βίος, ό,τι πολυτιμότερο κατέχουμε, κι αν δεν αναγνωρίσουμε την αξία του, δεν θα υπάρξει συνέχιση της ζωής στον πλανήτη μας.

Δυστυχώς, η κοινωνία καταναλώνεται σε εφήμερα θέματα. Τα ΜΜΕ προβάλλουν μόνο τις αρνητικές διαστάσεις κι έτσι παραβλέπουμε τα ατέλειωτα αγαθά που μας παρέχονται. Υπάρχει πρώτα από όλα ένα αγαθό που είναι το νόμισμα της νέας χιλιετίας. Δεν είναι ούτε το ευρώ ούτε το δολάριο. Το νόμισμα της νέας χιλιετίας είναι η φωτοσύνθεση, δηλαδή η μετατροπή της ηλιακής ενέργειας σε οξυγόνο και τροφή, και η γεωργία συνδέεται με τη φωτοσύνθεση άρρηκτα.

Η τεχνολογία έχει προχωρήσει πολύ, τόσο που να μπορεί να μας δώσει απεριόριστα αγαθά. Όμως, στον βωμό του γρήγορου κέρδους έχουν θυσιαστεί οι περισσότερες κοινωνικές και ηθικές αξίες, οδηγώντας την ανθρωπότητα σε αναστάτωση και κρίση. Κρίση σε όλους τους τομείς, και στην γεωργία, η οποία είναι υπεύθυνη σε τεράστιο

βαθμό και για την κλιματική αλλαγή, καθώς το 32% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου παγκοσμίως οφείλονται στις γεωργικές δραστηριότητες. Όσοι, λοιπόν, εργάζονται στον τομέα της γεωργίας είναι απαραίτητο να συνειδητοποιήσουν ότι μπορούν να συμβάλουν στην αναχαίτιση της κλιματικής αλλαγής υιοθετώντας ορθές γεωργικές γνώσεις και πρακτικές. Είτε αυτό θα είναι με το συντηρητικό όργωμα που περιορίζει την απελευθέρωση άνθρακα και νιτρικών ενώσεων, είτε θα είναι με τον περιορισμό εκπομπών μεθανίου από κτηνοτροφικές μονάδες το οποίο άλλωστε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η τεχνολογία σήμερα μπορεί να μας βοηθήσει δίνοντάς μας πολλαπλές επιλογές και υποστηρίζοντας την λήψη ορθών αποφάσεων. Είναι απαραίτητο όμως να υπάρξει συντονισμός στις προσπάθειες και γι'αυτό έχουμε προτείνει από καιρό την δημιουργία μιας Τράπεζας Ιδεών που θα προσφέρει την απαραίτητη τεχνογνωσία σε κάθε άνθρωπο στον πλανήτη, ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος και να αποφύγουμε περαιτέρω καταστροφές. Επίσης, τα ΜΜΕ, και κυρίως η εκπαιδευτική τηλεόραση, μπορούν και πρέπει να συμβάλουν στην έγκαιρη και γρήγορη διάχυση καινοτόμων πρακτικών. Ορθές πρακτικές όπως η κομποστοποίηση, η δενδροφύτευση, η κάθετη γεωργία, είναι οδοί που ενισχύουν την φωτοσύνθεση και την δέσμευση και αποθήκευση του άνθρακα που εκλύεται στην ατμόσφαιρα και έχουν πολλαπλά οφέλη για τους αγρότες, την οικονομία, το περιβάλλον και την υγεία μας.

Πώς θα κάνουμε το κάθε άτομο στον πλανήτη να συμμετάσχει στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής; Η παιδεία διαδραματίζει ρόλο καταλυτικό. Υπάρχει δυνατότητα συντονισμού, σε διεθνές επίπεδο, με πυρήνα την Ελλάδα και την συμβολή της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής ως παγκόσμιου κέντρου για την αξιολόγηση της γεωργίας. Και ο στόχος δεν θα είναι να αγγίξουμε μόνο τους σπουδαστές, αλλά ολόκληρη την ανθρωπότητα, τονίζοντας την ανάγκη να αναλάβουμε μια παγκόσμια ευθύνη. Δυστυχώς, έχουμε όλοι περιοριστεί στις προσωπικές μας ευθύνες. Το πολύ πολύ, ανοίγουμε τα φτερά μας μέχρι την οικογένεια, ενώ θα έπρεπε όλοι να προβληματιστούμε και να συμβάλουμε στην δημιουργία διεθνούς δικτύωσης με σκοπό την άμεση αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Εδώ υπάρχει κάτι πολύ σημαντικό και δεν ξέρω αν το ακούτε. Το εκκρεμές χτυπά, και κάθε στιγμή κάποια μορφή ζωής εξαφανίζεται. Είναι συλλογική μας ευθύνη να ακούμε το εκκρεμές. Η γεωργία είναι χώρος συνευρετικός. Κοιτάξτε τι όμορφη εποχή έχουμε τώρα. Μεγάλωσαν οι μέρες και η Περσεφόνη έχει ανέβει από τον Άδη. Η Δήμητρα την έχει καλωσορίσει. Και εδώ είμαστε στο χώρο που δημιουργήθηκε όλος αυτός ο μύθος για να μπορέσουμε να τον αξιοποιήσουμε. Ο όρκος του Ιπποκράτους θέτει το ηθικό πλαίσιο στην ιατρική. Στην γεωργία τι έχουμε; Είναι καιρός η Αμερικανική Γεωργική Σχολή να θέσει νέες τις κατευθύνσεις και ηθικές αξίες που χρειάζονται για την ανάπτυξη της βιώσιμης γεωργίας, ευνοώντας υγιείς πρακτικές γεωργικής διαχείρισης, με ουσιαστικό θετικό αντίκτυπο στην προστασία και διατήρηση της αλυσίδας της ζωής στον πλανήτη μας. Αυτό πρέπει να ξεκινήσει άμεσα.

Ο όρκος της Δήμητρας, οι οδηγίες της Δήμητρας, πρέπει να εφαρμοστούν από σήμερα, γιατί δεν έχουμε άλλο καιρό να χάσουμε.

Ας μην κάνουμε το λάθος να βασιστούμε αποκλειστικά στην τεχνολογία. Μόνο με την συνεργασία της τέχνης και της τεχνολογίας μπορεί να υπάρξει πρόοδος. Επικεντρώνοντας όλες τις προσπάθειές μας στον τομέα της τεχνολογίας, χάνουμε τον μισό πληθυσμό της γης, και πρέπει να δώσουμε την δυνατότητα σε κάθε άνθρωπο να να μπορέσει να συμμετάσχει. Η τέχνη αυτή τη στιγμή χρειάζεται να ανοίξει νέους ορίζοντες: στον χώρο του μικρόκοσμου, στον χώρο της απέραντης ομορφιάς και συμμετρίας του βίου, στην κατανόηση της σύνθεσης των πρωτεϊνών, του DNA, του RNA, του πολλαπλασιασμού των κυττάρων. Όλα αυτά είναι καλλιτεχνικές διαστάσεις.

Ελπίζω να συνεργαστούμε και στον τομέα της ποίησης, όπου αυτή η νέα δημιουργία θα βοηθήσει όλους μας να βγούμε από την κρίση, να ξεφύγουμε από τη θλίψη και από την πεποίθηση ότι τα προβλήματα μας ξεπερνούν. Κανένα πρόβλημα δεν μας ξεπερνά. Όταν έχουμε τον βίο, τα έχουμε όλα.

Στο σημείο αυτό, χρειάζεται να τονίσουμε την τεράστια σημασία που έχει η αλληλεξάρτηση ανάμεσα σε όλες τις μορφές ζωής. Δεν θέλουμε να υπάρχει μόνο ένα είδος φυτού. Θέλουμε την διαφοροποίηση. Αυτή η διαφοροποίηση – στην γλώσσα, την θρησκεία, τον πολιτισμό – είναι ο πλούτος της ανθρωπότητας που πρέπει να διαφυλάξουμε. Όταν ένα μέρος του σώματος υποφέρει, όλο το σώμα υποφέρει και με τον ίδιο τρόπο η ανθρωπότητα, ως μέρους του σώματος του βίου, χρειάζεται να αντιληφθεί την αλληλεξάρτησή της με κάθε άλλο ζωντανό οργανισμό.

Χρειάζεται ένα μεγάλο ευχαριστώ για τα αγαθά που μας έχουν δοθεί τόσο απλόχερα. Ας μην ψάχνουμε να πάμε στον Άρη ή σε άλλους πλανήτες. Έχουμε τον πιο όμορφο πλανήτη κι ένα δώρο ανεκτίμητο, την απίστευτη αρμονία του βίου. Η Αμερικανική Γεωργική Σχολή έχει μία μεγάλη ευθύνη στα χέρια της γιατί μπορεί να αναλάβει την πρωτοβουλία όλα αυτά να γίνουν πραγματικότητα.